

Foifall

Budućnost slobode
informacija u Srbiji

Jesenja škola za studente novinarstva i komunikologije

Projekat finansira Evropska unija

Vlada Republike Srbije
Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom

Kancelarija za saradnju
sa civilnim društvom

Ovaj materijal je proizveden uz finansijsku pomoć Evropske unije. Sadržaj ovog materijala je isključiva odgovornost Partnera Srbija i ne može se, ni pod kojim uslovima, smatrati odrazom stavova Evropske unije.

1. Uvod

Partneri Srbija sprovode projekat „Budućnost slobode informacija u Srbiji“ (Future of Freedom of Information in Serbia (FFIS) - Strengthening Capacities of Civil Society and Young Generations for Defending the Right to Know) u saradnji sa Biroom za društvena istraživanja (BIRODI) i Pravnim skenerom. Projekat finansira Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji.

Ova dvogodišnja inicijativa podržava aktivno uključivanje organizacija civilnog društva (OCD) i mladih (prvenstveno studenata) da brane pravo javnosti da zna, kako bi se osigurala primena standarda transparentnosti i odgovornosti u Srbiji.

Sprovođenjem niza aktivnosti - istraživanja, obuka, umrežavanja i javnih kampanja, preispituju se postojeći modeli pristupa informacijama od javnog značaja koji su dostupni građanima, a sa ciljem unapređenja standarda prava javnosti da zna. Pored toga, kroz jačanje mehanizama za učešće građana i slobodno medijsko izveštavanje, projekat promovise i podržava vladavinu prava, prvenstveno u kontekstu evropskih integracija, čime doprinosi procesu reforme i celokupnom procesu demokratizacije društva.

Jedan od glavnih ciljeva ovog projekta je edukacija mladih (prvenstveno studenta) kako bi postali aktivni građani, sposobni i spremni da brane vrednosti transparentnosti, otvorenosti i odgovornosti.

U okviru ove komponente projekta biće sprovedene aktivnosti edukacije studenata o konceptima transparentnosti i odgovornosti (uključujući otvorene podatke, slobodu izražavanja, slobodu štampe, istraživačko novinarstvo, uzbunjivače, prevenciju i borbu protiv korupcije, medijsku pismenost, političke pokrete, digitalni aktivizam), a biće im pružena i podrška u dizajniranju digitalnih sadržaja, video materijala, blogova i izveštaja o transparentnosti i odgovornosti.

Više informacija o projektu možete naći na sledećem linku:

<http://www.partners-serbia.org/projekat-buducnost-prava-javnosti-da-zna/>

2. Jesenja škola za studente novinarstva i komunikologije

Imajući u vidu da su mladi jedna od ciljnih grupa ovog projekta, Partneri Srbija organizuju obuke, predavanja i radionice, kao i program mentorstva za izabrane studente novinarstva i komunikologije Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Filozofskog fakulteta u Nišu i Fakulteta političkih nauka u Beogradu.

Cilj ovih aktivnosti je da se studenti - budući novinari, aktivisti, donosioci odluka, akademski radnici, osposobe da prepoznaju izazove i da odbrane pravo na pristup informacijama i slobodu izražavanja, posebno imajući u vidu izazove digitalnog okruženja.

U tu svrhu, Partneri Srbija ostvarili su saradnju sa pomenutim fakultetima, čije je nastavno osoblje učestvovalo i u izradi ovog projekta. Po početku realizacije projekta, Partneri Srbija i četiri predavača sa fakulteta uključenih u projekat odabrali su grupu od ukupno 44 studenta koji će biti uključeni u projekat kroz učešće na jesenjoj školi i dalji rad sa mentorskim timom.

Nakon selekcije studenata, Partneri Srbija su zajedno sa mentorskim timom izradili program jesenje škole, koja se sastoji od predavanja, radionica, okruglih stolova i diskusija u ukupnom trajanju od četiri dana. Predavači na jesenjoj školi biće predstavnici organizacija koje učestvuju u projektu, četiri univerzitetska predavača i eksterni eksperti, prvenstveno iz drugih organizacija civilnog društva, kao i novinari. **Jesenja škola održava se od 11. do 15. oktobra 2018. godine na Srebrnom jezeru.**

U nastavku možete videti detaljan program jesenje škole sa biografijama predavača.

I radni dan

12. oktobar 2018. (petak): Pristup informacijama od javnog značaja

Pristup informacijama od javnog značaja

Prvi radni dan jesenje škole biće posvećen pravu na slobodan pristup informacijama od javnog značaja tokom kojeg će studenti imati prilike da se upoznaju sa osnovnim konceptima vezanim za pravo na slobodan pristup informacijama od javnog značaja, ali i tendencijama i preprekama koje se očekuju u budućnosti. Studentima će biti izloženo kako ovo pravo može biti korišćeno u svrhe kontrole trošenja javnog novca, kao i sa konceptom aktivizma zasnovanog na informacijama od javnog značaja. U okviru radionice, studenti će imati priliku da samostalno izrade zahteve za slobodan pristup informacijama od javnog značaja, koje će po završetku jesenje škole Partneri Srbija uputiti organima vlasti. Na kraju dana, studenti će razgovarati sa svojim budućim kolegama, novinarima, o tome kako se mehanizmi slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja koriste u novinarstvu.

I sesija

Budućnost slobode informacija u Srbiji, Rodoljub Šabić

Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Rodoljub Šabić otvoriće radni deo jesenje škole predavanjem u kojem će predstaviti šta je to što možemo da očekujemo u budućnosti kada je u pitanju pravo na slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Rodoljub Šabić, magistar prava, po osnovnom profesionalnom opredeljenju advokat. Dugo godina je bio na čelu advokatske kancelarije sa sedištem u Beogradu, koja je okupljala veći broj advokata i delovala u više pravnih oblasti. Bio je rukovodilac pravnih i opštih poslova u GVSS Beograda, šef kabineta saveznog sekretara za pravosuđe i državnu upravu, podsekretar u Saveznom sekretarijatu za zakonodavstvo SFRJ. Bio je i narodni poslanik, potpredsednik Narodne Skupštine Republike Srbije i ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu u dve Vlade Republike Srbije. Autor je velikog broja tekstova objavljenih u naučnim i stručnim časopisima, i u dnevnoj štampi. Narodna Skupština Republike Srbije, 22. decembra 2004. godine ga je izabrala za prvog Poverenika za informacije od javnog značaja u Republici Srbiji. Za rad kao Poverenik za informacije dobio je dobre ocene i brojna priznanja stručne i šire javnosti, uključujući i formalna godišnja priznanja i nagrade.

II sesija

Pravo javnosti da zna - uvodno predavanje o Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, Ana Toskić

Ovo predavanje ima za cilj da učesnike jesenje škole upozna sa osnovnim konceptima prava na obaveštenost i pristupa informacijama od javnog značaja. Studentima će biti predstavljen pravni okvir koji uređuje pristup informacijama od javnog značaja u Srbiji i postupak primene mehanizma slobodnog pristupa informacijama. Takođe, govoriće se o i nekim od izazova u primeni ovog prava i implikacijama koje oni imaju na rad novinara u Srbiji.

Ana Toskić je izvršna direktorka organizacije Partneri Srbija, u kojoj od 2010. godine radi na razvoju i sprovođenju programa koji podržavaju vladavinu prava i regulatorne reforme u Srbiji i regionu. Pre nego što se pridružila timu Partnera Srbija, Ana je radila na projektima koji se bave pitanjima prisilnih migracija i problemima izbeglih i interno raseljenih lica, te koordinarala Mrežu međunarodnih volontera u Srbiji. Ana se specijalizovala za oblast ratnih zločina i tranzicione pravde, radeći u okviru Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKTJ) kao i u okviru Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije. U okviru programa za mlade stručnjake 2011. godine je bila stipendista Evropske komisije stažirajući u žalbenom odeljenju Tužilaštva MKTJ. Poslednjih godina specijalizuje se u oblasti upravljanja informacijama, sa fokusom na zaštitu podataka o ličnosti, a u toj oblasti redovno sprovodi analize i obuke. Urednica je i autorka više istraživanja i publikacija iz oblasti ljudskih prava (pre svega, zaštite privatnosti) i alternativnog rešavanja sporova.

III sesija

Pristup informacijama od javnog značaja kao mehanizam kontrole trošenja javnog novca, Marina Mijatović

Nevladina organizacija *Pravni skener* bavi se zaštitom prava građana pre svega u oblasti zdravlja i socijalne politike. Istraživanja ove organizacije često se odnose na način finansiranja javnih ustanova i javne nabavke koje se sprovode u njima. Tokom ovog predavanja studentima će biti predstavljeno zbog čega je pravo na slobodan pristup informacijama od javnog značaja veoma važan alat prilikom praćenja tokova javnog novca.

Marina Mijatović pravna konsultantkinja Pravnog skenera i advokatkinja. Svoj rad na zaštiti ljudskih prava započela je 2005. godine u Beogradskom centru za ljudska prava. Kasnije je radila u Odboru za ljudska prava Valjevo i Centru za prava manjina. Skoro pet godina je vodila Pravni skener kao direktorka organizacije. Iskustvo u primeni propisa stekla je kroz advokaturu. Članica je Saveta za zdravlje u Beogradu i konsultantkinja na klinici za medicinsko pravo Pravnog fakulteta Univerziteta UNION. Objavila je veći broj radova u oblasti zaštite ljudskih prava i zaštite prava u oblasti zdravstvene zaštite. Već osam godina se bavi borbom protiv korupcije, a u poslednje tri godine javnim nabavkama i njihovom transparentnošću. Kroz svoj rad veoma često primenjuje Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

IV sesija

Aktivizam zasnovan na informacijama od javnog značaja, Aleksandar Đekić

Predavač će predstaviti iskustva Bečejskog udruženja mladih (BUM) i ukazati na mogućnosti organizovanog građanskog društva da utiče na podizanje transparentnosti, odgovornosti i regularnosti u oblasti javnih finansija, kao i na konkretne mehanizme delovanja. Tema će biti predstavljena kroz više slučajeva iz prakse BUM-a koji su propraćeni i putem nacionalnih medija.

Aleksandar Đekić je jedan od osnivača (2010) i predsednik Bečejskog udruženja mladih. Od 2011. godine je aktivan u Koaliciji za nadzor javnih finansija kao istraživač u više oblasti (javne nabavke, budžet, državna pomoć, zaštita konkurencije, privatno javna partnerstva). Od 2012. godine glavni i odgovorni urednik lokalnog medija - portala „MojBečej“ čiji su primarni fokus teme iz oblasti javnih finansija. Od 2012. do 2016. godine član Saveta za mlade AP Vojvodine, a 2014. angažovan kao stručni konsultant za izradu Akcionog plana politika za mlade u AP Vojvodini 2015-2020 godine gde je koordinirao radnom grupom za oblast bezbednosti. Od 2014. godine član Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji, član radne grupe 4 koja je zadužena za praćenje pregovaračkih poglavlja 5 (javne nabavke) i 32 (finansijska kontrola) Od iste godine član Upravnog odbora Nacionalne asocijacije „Napor“. Od 2018. godine član radne grupe za izradu Akcionog plana Nacionalne strategije za mlade 2018-2020 i član nacionalnog konsultantskog tima za budžetsko zagovaranje i nadzor u jugoistočnoj Evropi. Autor više istraživačkih publikacija iz oblasti javnih finansija i dobitnik nekoliko priznanja.

V sesija

Uspešne istraživačke priče: Kako se mehanizmi slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja koriste u novinarstvu, Senka Vlatković Odavić, Pavle Petrović i Aleksandar Đorđević

U toku ovog panela studenti će imati priliku da iz razgovora sa profesionalnim novinarima saznaju na koji način se pravo na slobodan pristup informacijama od javnog značaja koristi u istraživačkom novinarstvu. Panelisti će sa studentima podeliti primere iz svoje dosadašnje prakse nakon čega će biti ostavljeno vreme da studenti svojim budućim kolegama, novinarima postave pitanja.

Senka Vlatković Odavić je više od 10 godina bila novinarka Informativne redakcije B92. Od 2015. godine članica je ekipe Insajdera. Godinama radi na temama kojima se otkrivaju dokazi o vezama organizovanog kriminala sa državnim strukturama. Pratila je slučajeve organizovanog kriminala i ratnih zločina pred sudovima sve do pravosnažnih presuda.

Pavle Petrović je novinar KRIK-a, a od 2013. godine i saradnik međunarodne novinarske mreže Organized Crime and Corruption Reporting Network (OCCRP). Diplomirao je na Fakultetu Bezbednosti na smeru za bezbednost, a trenutno je na master studijama Terorizam, organizovani kriminal i bezbednost. Kao član istraživačkog tima KRIK-a koji radio je na projektu „Baza imovine političara“. 2017. godine nagrađen je međunarodnim priznanjem Data Journalism Award. Instruktor je borilačke veštine Soko Combat System od 2009, a interesovanja su mu najviše usmerena na bezbednost novinara.

Aleksandar Đorđević radi kao novinar od 2009. godine. Počeo je kao reporter u najstarijem kragujevačkom nedeljniku „Svetlost“, a potom je tri godine radio na regionalnom portalu „Šumadijapres“. U BIRN-u radi od 2012. godine. Od tada se uglavnom bavi *data* novinarstvom i istraživačkim novinarstvom. Aleksandar je dva puta dobio NUNS-ovu nagradu za istraživačku priču godine, a 2016. godine dodeljena mu je nagrada Evropske unije za istraživačku priču godine u Srbiji.

II radni dan

13. oktobar 2018. (subota) - Medijske slobode, javni interes, medijska pismenost

Drugog radnog dana jesenje škole studenti će imati prilike da saznaju kako populizam utiče na demokratiju i medije. Šta su to otvoreni podaci, kako ih novinari koriste, kao i koja je njihova vrednost za celu društvenu zajednicu. Kakva je veza između javnog interesa i finansiranja medija, kao i kako se mediji finansiraju.

I sesija

Populizam kao uzrok i posledica krize demokratije i medija, dr Dušan Spasojević

Na ovom predavanju biće analiziran aktuelni talas populizma koji se javlja kao ishod krize demokratije i demokratskih institucija. Ekonomska dimenzija krize istakla je smanjenje legitimiteta političkih institucija i sve veću distancu između građana i političke elite, koja je značajno proširena od strane populističkih aktera koji su postojeći kontekst upotrebili za postizanje dobrih izbornih rezultata i dolazak na vlast u brojnim evropskim državama. Poslednji talas populizma podelio je masovne medije na dva krajnja tabora: one koji podržavaju populiste i vide ih kao prave narodne predstavnike, i/ili nekritički prenose njihove informacije i stavove (uključujući i lažne vesti) i one koji pokušavaju da zadrže profesionalne standarde i koji se učestalo nalaze na meti populista jer im se prigovara elitizam i pristrasnost.

Dušan Spasojević je docent na Fakultetu političkih nauka, Univerziteta u Beogradu i istraživač pri Centru za demokratiju. Osnovna polja njegovih interesovanja su političke partije, teorija socijalnih rascepa, civilno društvo, populizam i proces tranzicije u post-komunističkim društvima. Trenutno je uključen u tri međunarodna istraživačka projekata: Balkanska komparativna izborna studija, Constitution-making and deliberative democracy Populist Political Communication in Europe: Comprehending the Challenge of Mediated Political Populism for Democratic Politics. Objavio je više naučnih radova iz polja političke sociologije u međunarodnim i domaćim časopisima i zbornicima, a zajedno sa Zoranom Stojiljkovićem je uredio i seriju zbornika o političkim partijama, izbornom sistemu i radu parlamenta u Srbiji.

II sesija

Otvoreni podaci i otvorena uprava, Mihajlo Anđelić

Cilj ovog predavanja je da upozna studente sa time kako bi trebalo da izgleda i funkcioniše državna uprava koja prihvata i koristi sve pogodnosti interneta u komunikaciji i radu sa građanima i ostalim akterima. Koji su prvi (i najlakši) koraci u digitalnoj transformaciji i većem uključivanju građana u rad države? Možemo li koristiti podatke koje država ima da razvijamo sopstvena rešenja u svrhe boljeg informisanja, poboljšanja kvaliteta života, kao i u komercijalne svrhe?

Mihajlo Anđelić je web programer u CRTA-i, koji pravi i održava sajtove, osmišljava rešenja za skladištenje i prezenatciju podataka, dobavlja i priprema podatke koji nisu u otvorenom formatu. Posvećen jednostavnim rešenjima, interaktivnim sadržajima i vizuelnom predstavljanju podataka. Povremeno se izgubi u vestima o web tehnologijama, *data science*-u i mašinskom učenju. Zaluta i na portale koji se bave društveno-političkim temama. Još uvek uči šta znače pojmovi građani, društvena odgovornost, doslednost, aktivizam, akademska čestitost i odgovornost. U poslednje vreme često raspravlja sa prijateljima o transferu znanja iz IT sveta u ostale oblasti društva i čudi se koliko sporo se znanja prenose između različitih oblasti u doba interneta. Smatra da je internet najveće dostignuće. Oduševljen je promenama koje internet donesi, razmeni i dostupnosti informacija i sadržaja. U slobodno vreme čita stripove i grafički romane. Kad nađe više slobodnog vremena posvetiće se kompjuterskoj obradi jezika i ekstrakciji informacija iz tekstualnih resursa. Igra kinesku igru weiqi (go, baduk).

III sesija

Javni interes i finansiranje medija iz javnih fondova, Dragan Kremer, Branko Čečen, Ivana Stevanović i Dragan Petković

Ovaj panel je u potpunosti posvećen javnom interesu u medijima. Pitanja kojima ćemo se baviti tokom trajanja panela su: šta to danas predstavlja javni interes u medijima, zbog čega nam je taj koncept važan i čemu treba da doprinese? Koja je uloga javnog finansiranja medijskih sadržaja u ostvarivanju javnog interesa? Kako prolaze mediji koji nisu po volji vlasti, te kako to utiče ne samo na medije nego i na kvalitet informisanja?

Dragan Kremer je posle Zemunske gimnazije, studirao psihologiju na Beogradskom univerzitetu. Tekstove je počeo da objavljuje 1979. godine u jugoslovenskom muzičkom magazinu „Džuboks“. Preživeo je 20 godina kao samostalni novinar (prvenstveno muzički kritičar, uglavnom u štampi i na radiju, povremeno urednik i voditelj), širom SFRJ i zemalja-naslednica. U drugoj deceniji karijere stekao je znatno iskustvo u izdavaštvu i marketing agencijama. Počevši u BiH posle rata, narednih 20 godina radio je u međunarodnim organizacijama za pomoć medijima kao trener, šef kancelarije, menadžer programa, savetnik itd, po jugoistočnoj Evropi a i šire, i kao konsultant za OEBS, Delegaciju EU, FOD itd, u Srbiji. Od 2012. u Fondaciji za otvoreno društvo, Srbija koordinator je programa nastalog iz dugogodišnjeg Medijskog programa, koji se transformisao najpre u *Javni interes u medijima*, a zatim u današnji *Sloboda izražavanja i javno informisanje*. Pišući (pretežno prikaze koncerata za nedeljnik „Vreme“), trudi se da mu novinarstvo - kao hobi - ne zarđa. Nema za šta savest da ga ujede. Sačuvao je nekoliko prijatelja od pre Facebook-a. Sa suprugom i ćerkom živi u dijaspori, u centru Beograda.

Branko Čečen je direktor Centra za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS), dobitnika Evropske novinarske nagrade za istraživačko novinarstvo i niza drugih novinarskih i društveni priznanja u Srbiji, regionu, Evropi i svetu. Pre prelaska u civilni sektor radio je (od 1992.) u domaćim štampanim medijima i saradivao sa stranim medijskim kućama i profesionalno se usavršavao u nekoliko medija i edukativnih ustanova u SAD. U CINS je došao 2011. godine kao direktor i glavni urednik i zajedno sa ostalim članovima razvijao organizaciju koja već godinama stvara istraživačke medijske proizvode po najvišim međunarodno priznatim profesionalnim standardima, koja je članica međunarodnih mreža i asocijacija istraživačkih novinarskih organizacija. Edukuje novinare širom Srbije i regiona i učestvuje u radu civilnog sektora u Srbiji. Branko Čečen bio je član upravnog odbora mreže Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP), trenutno obučava profesionalne edukatore i radi kao medijski konsultant.

Ivana Stevanović je izvršni direktor Slavko Ćuruvija fondacije. Novinarstvom je počela da se bavi 1992. godine, kao saradnik studentskog radija „Index“. Tokom devedesetih radila je u listovima „Blic“ i „Demokratija“, i saradivala sa brojnim elektronskim i štampanim medijima. Od 2000. godine radila je na Radiju B92, gde je i završila novinarsku karijeru 2006. godine, kao jedna od urednica Dnevnika i autora emisije Kažiprst. Karijeru nastavlja u civilnom društvu, radeći kao programski menadžer u Centru za razvoj neprofitnog sektora. U Slavko Ćuruvija fondaciju došla je 2016. godine kao menadžer programa, a maja 2018. godine preuzela je funkciju izvršnog direktora Fondacije.

Dragan Petković je program menadžer u Južnim vestima. Već više od 15 godina, sa raznih pozicija i kroz veliki broj domaćih i stranih organizacija, radi na podizanju kapaciteta institucija koje se bave razvojem građanskog društva, uključujući medije i lokalnu samoupravu. Poslednjih 6 godina bavi se programskim i strateškim razvojem Južnih vesti, a u saradnji sa sličnim organizacijama aktivno radi na osnaživanju i održivom razvoju pre svega lokalnih medija. Kao stručni konsultant UNDP, OSCE, EC, IREX- a i drugih međunarodnih organizacija često je angažovan na projektima osnaživanja organizacija i institucija koje se bave zaštitom javnog interesa u različitim oblastima.

III radni dan

14. oktobar 2018. (nedelja): Ljudska prava u digitalnom okruženju, digitalni aktivizam

Treći radni dan jesenje škole biće posvećen izazovima koji prate novinarsku profesiju u doba IV digitalne revolucije u kojoj živimo. Predavanje kojim će biti započet dan odnosi se na zaštitu privatnosti i obaveze koje iz toga proističu kako za kompanije i pojedince, a tako i za novinare. Nakon toga, studenti će imati prilike da saznaju u kojoj meri je pravno regulisano digitalno okruženje u kojem danas, pored drugih, i novinari stvaraju. Za kraj dana ostavljen je panel koji se odnosi na propagandu, dezinformacije i lažne vesti tokom kojeg će se razgovarati o tome kako akademska i stručna javnost može da se izbori sa ovim pojavama koje su sve pristunije u javnosti, što putem medija, što kroz retoriku javnih funkcionera.

I sesija

Izazovi zaštite privatnosti u digitalnom okruženju, Ana Toskić i Uroš Mišljenović

Svoje lične podatke ostavljamo na svakom koraku. Poslovni modeli u digitalnom okruženju zasnivaju se na korišćenju velike količine informacija, uključujući i lične podatke. Takođe, javne institucije prikupljaju obilje podataka o građanima, ponekad i bez njihovog znanja, sa upitnim osnovom i efektima. Ovo predavanje poslužiće da se učesnici upoznaju sa pravom na privatnost kao osnovnim ljudskim pravom, obavezama javnih institucija, korporacija, kao i novinarske struke prilikom korišćenja ličnih podataka građana, te savremenim rizicima kompromitovanja ličnih podataka i posledicama koje mogu u takvim slučajevima da nastupe.

Uroš Mišljenović je diplomirani politikolog. Radi u Partnerima Srbija od 2011. godine gde rukovodi programima dobrog upravljanja i zaštite privatnosti. Sproveo je niz istraživanja u oblastima slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja i zaštite podataka o ličnosti, uključujući analize primene zakona, izradu standarda anonimizacije podataka u sudskim odlukama i tretmana privatnosti građana u medijskim sadržajima. Takođe, držao je niz treninga u oblasti zaštite podataka o ličnosti.

II sesija

Sloboda izražavanja u digitalnom okruženju, Miloš Stojković

Digitalna revolucija donela je bezbroj novih načina za saznavanje informacija, ali je za sobom dovela i do brojnih izazova. Pre svega postojanje adekvatne infrastrukture, odnosno interneta velikih brzina, od čisto tehničkog pitanja postaje osnovni preduslov za upražnjavanje prava na slobodu izražavanja, pa se postavlja pitanje da li je uskraćivanje pristupa internetu velikih brzina ujedno i uskraćivanje prava na pristup informacijama. Drugo, razvoj slobode izražavanja na internetu povlači za sobom i brojne regulatorne izazove, na primer da li bi pružanje medijske usluge putem OTT platformi moralo da poštuje pravila o zaštiti dece ili zabrani govora mržnje? Treće, interaktivnost usluge i sve veće učešće publike u kreiranju sadržaja (user generated content), menja tradicionalni koncept uredničke odgovornosti. Na kraju, razvoj tehnologije nameće nove teme koje pre nisu bile vezane za slobodu izražavanja (na primer zaštita privatnosti korisnika sadržaja - cookies i sl, i pitanje informacione bezbednosti).

Miloš Stojković je stariji saradnik u advokatskoj kancelariji Živković Samardžić. Bio je savetnik i član radnih grupa za izradu nekoliko pravnih i strateških dokumenata (Zakon o elektronskim komunikacijama, Zakon o elektronskim medijima i Zakona o oglašavanju, te Medijske strategije. Miloš je učestvovao u radu radne grupe za izradu Kodeksa marketinških komunikacija i za izradu Smernica za primenu Kodeksa novinara Srbije u onlajn okruženju (Savet za štampu). Miloš je član UOBG Centra, predsedavajući Digital Economy Platform Regulatory Stream pri Am-Cham- u, član međunarodnog udruženja advokata specijalizovanih za oglašavanje - GALA, jedan od osnivača portala telekomunikacije.net i bettermedia.rs, pravni ekspert u ANEM-u, gostujući predavaču SAE institutu itd. Miloš je bio i eksterni konsultant SHARE, mlađi ekspert EPTISA na projektu „Jačanje medijskih sloboda“, i lokalni ekspert za regulatorna pitanja Salience Consulting u projektu razvoja nacionalnog širokopolasnog interneta. Miloš je laureat nagrade OEBS ličnost godine za doprinos slobodi izražavanja i medijskom zakonodavstvu, a trenutno je i koordinator ekspertskeg tima u procesu izrade Medijske strategije.

III sesija

Razlika između propagande, dezinformisanja i lažnih vesti, Stefan Janjić, Siniša Dedeić i Vesna Radojević

Neistinite informacije nalaze se svuda oko nas, kako u domaćim tako i u stranim medijima. Ove pojave uopšte nisu novijeg datuma, međutim njihov uticaj se najviše oseća prelaskom na digitalne načine informisanja. Od spekulacija o korišćenju lažnih vesti radi nameštanja predsedničkih izbora u Americi 2016. godine, do lažnih vesti o zagađenosti vode u Beogradu 2018. godine, trend lažnih vesti je sve prisutniji i u Srbiji. Pokazatelj postojanja problema su i najave Vlade Republike Srbije o formiranju radne grupe koja bi se bavila odbranom od lažnih vesti. Tokom ovog panela studenti će imati priliku da razgovaraju sa panelistima na temu propagande, dezinformacija i lažnih vesti, kako ih uočiti, kako se boriti protiv njih i koja je uloga stručne javnosti u ovoj borbi.

Stefan Janjić je urednik portala „Fake News Tragač“ (www.fakenews.rs), posvećenog razotkrivanju lažnih vesti i manipulacija u domaćim medijima. Radi kao asistent na Odseku za medijske studije Filozofskog fakulteta u Novom Sadu i kao projektni koordinator u Novosadskoj novinarskoj školi. Osnovne studije novinarstva završio je 2014. kao najbolji student Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, nakon čega je na istom fakultetu završio master studije komunikologije. Osnivač je i prvi urednik studentskog magazina „Žurnalist“. Dvostruki je dobitnik Izuzetne nagrade Senata Univerziteta u Novom Sadu za naučni rad, a od 2015. godine je doktorand na Interdisciplinarnim studijama u oblasti društvenih i humanističkih nauka. Dobitnik je nagrade „Biće i jezik“ Fondacije za očuvanje misaonog nasleđa Radomira Konstantinovića za esej „Svodljivost i fraza“ (2016), dobitnik NIN-ove književne stipendije (2015), kao i stipendija Konrad Adenauer i Sakura. Usavršavao se u Velikoj Britaniji, Holandiji, Nemačkoj, Češkoj i Švedskoj. Objavio je više od 20 naučnih radova iz oblasti medija i komunikologije, kao i roman „Ništa se nije desilo“ (2017) u izdanju Matice srpske.

Siniša Dedeić je novinar iz Beograda. Od 2010. godine radi u Istinomeru, prvom *fektčeking* sajtu u regionu. Urednik je Istinomer vesti. Diplomirao je novinarstvo na Fakultetu političkih nauka u Beogradu. Novinarsko iskustvo sticao je u više dnevnih i nedeljnih novina.

Vesna Radojević je novinarka KRIK-a i urednica na projektu „Raskrikavanje“. Novinarstvom je počela da se bavi 2011. godine u „PG Mreža“. Karijeru je 2013. godine nastavila u „Istinomeru“ gde je radila do oktobra 2017. godine. Jedna je od dobitnica nagrade za istraživačko novinarstvo u oblasti elektronskih medija koju dodeljuju Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) i ambasada SAD u Beogradu. Kao studentkinja dobila je i nagradu „Borivoje Mirković“ za 2012. godinu za najbolji studentski TV prilog.

*Očekuje se da po završetku jesenje škole studenti imaju bolje razumevanje ključnih demokratskih vrednosti i koncepata vezanih za pravo na slobodan pristup informacijama, kao i da dobiju neophodne alate i veštine kako bi mogli da kreiraju razne vrste medijskih sadržaja kako je predviđeno projektom *Budućnost slobode informacija u Srbiji*.*

3. Mentorski tim

Mentorski tim koji se sastoji od četiri predavača sa Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Filozofskog fakulteta u Nišu i Fakulteta političkih nauka u Beogradu, i koji je učestvovao u selekciji studenata novinarstva i komunikologije, započeće svoj rad sa studentima tokom trajanja jesenje škole. Predviđene su tri radionice na kojima će studenti dobiti potrebna znanja i savete kako bi nakon završetka jesenje škole bili spremni da izrade različite medijske sadržaje koristeći se mehanizmima iz prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja. Studenti će zajedno sa mentorima odbrati teme, na osnovu kojih će izraditi tekstove, blogove, video materijale i sl.

Četiri univerzitetska predavača - stručnjaci u kreiranju novinarskog sadržaja, koji će sa studentima raditi u ulozi mentora, pružiće podršku studentima zasnovanu na izveštavanju, pomažući im da na strukturiran način (putem blogova ili video materijala) prezentuju sadržaj, u skladu sa standardima novinarstva. Mentori i studenti će organizovati konsultacije na univerzitetu ili preko Skype-a. Pored toga, studentima će na raspolaganju biti eksperti iz različitih oblasti iz Partnera Srbija, ali i drugih organizacija koje učestvuju u ovom projektu.

Doc. dr Jelena Kleut zaposlena je na Odseku za medijske studije Filozofskog fakulteta u Novom Sadu gde učestvuje u nastavi na predmetima Komunikologija, Teorije komuniciranja, Uvod u nove medije i Politički marketing. Na Univerzitetu u Novom Sadu stekla je diplomu profesora engleskog jezika. Magistrirala je i doktorirala iz oblasti komunikologije na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Sekretar je redakcije časopisa CM: Communication and Media Journal koji izdaju Fakultet političkih nauka u Beogradu i Centar za usmeravanje komunikacija iz Novog Sada. Koordinatorica je Medijskog centra koji radi u okviru Odseka za medijske studije Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Objavila je tridesetak radova u domaćim i inostranim časopisima i zbornicima. Trenutno učestvuje u tri naučno-istraživačka projekta: Digitalne medijske tehnologije i društveno-obrazovne promene, Kulturno nasleđe i identitet u kontekstu modernizacijskih procesa i sociokulturnih i tehnoloških promena i European network for argumentation and public policy analysis. Kao istraživačica bila je anagažovana na mnogobrojnim projektima, a među značajnijima su: CEDAR - Consortium on Emerging Directions in AudienceResearch; The European Union in the media and on social networking sites; Zaštita privatnosti i pretpostavke nevinosti u medijima; Transforming Audiences, Transforming Societies. Predstavnica je Nezavisnog društva novinara Vojvodine u Radnoj grupi za izradu Strategije razvoja sistema javnog informisanja do 2023. godine.

Dragana Prodanović je asistentkinja na Odseku za medijske studije Filozofskog fakulteta na Univerzitetu u Novom Sadu. Na istom fakultetu završila je osnovne studije Srpskog jezika i književnosti i master studije Komunikologije, a trenutno je doktorandkinja na Interdisciplinarnim doktorskim studijama u polju društveno-humanističkih nauka. Uža naučna oblast interesovanja joj je komunikologija i novinarstvo u štampanim medijima. Učestvovala je u realizaciji više naučnih i stručnih projekata iz oblasti medijskih studija. Kao novinarka, lektorka i redaktorka bila je angažovana u više dnevnih, nedeljnih i mesečnih novina.

Dr Aleksandra Krstić je docentkinja na Fakultetu političkih nauka, Univerziteta u Beogradu. Na osnovnim i master akademskim studijama predaje TV novinarstvo, Istraživačko TV novinarstvo, Uređivanje medija, Dokumentarne forme u elektronskim medijima, Kulturnu i medijsku politiku EU. Objavila je veliki broj naučnih radova u nacionalnim i međunarodnim časopisima i zbornicima, među kojima su European Journal of Communication, European Journal of Cultural Studies, International Journal of Digital Television. Dobitnica je nagrade Zadužbine Đoke Vlajkovića koju dodeljuje Univerzitet u Beogradu za najbolji naučni rad mladih naučnih radnika u kategoriji društveno-humanističkih nauka za 2017. godinu.

Neven Obradović od marta 2012. godine radi na Departmanu za komunikologiju i novinarstvo, Filozofskog fakulteta u Nišu, prvo kao saradnik u nastavi, a potom i na mestu asistenta. Angažovan je na predmetima Novi mediji, Agencijsko novinarstvo, Televizijsko novinarstvo, Televizijski žanrovi i forme, Teorija javnog mnjenja i Političko komuniciranje. Doktorske akademske studije na Fakultetu političkih nauka u Beogradu, upisao je školske 2013/2014. godine. Trenutno radi na doktorskoj disertaciji na temu „Politička komunikacija na društvenim mrežama i političko ponašanje mladih u Srbiji“. Tokom osnovnih studija (2008-2011), radio je kao novinar u redakcijama „Gradskih vesti“ niškog Medija Centra, potom Televizije 5 u Nišu, i kao dopisnik iz Niša za sportski dnevni list „Sport“ iz Beograda.

Organizacije koje učestvuju u projektu

Organizacije civilnog društva koje učestvuju u projektu obezbediće podršku studentima u domenu svoje stručnosti, u zavisnosti od teme rada svakog studenta. Na primer, ako bi grupa studenata želela da izveštava o javnim nabavkama u lokalnoj opštini, predstavnici OCD će pružiti pojašnjenje o relevantnom pravnom okviru, savetovati studente o najboljim načinima prikupljanja podataka i pomoći im da analiziraju podatke.

Više o organizacijama koje učestvuju u projektu i koje mogu pružiti ekspertsku pomoć studentima pri izradi medijskih sadržaja možete videti na sledećim linkovima:

- [Partneri Srbija](#)
- [Biro za društvena istraživanja](#)
- [Pravni skener](#)
- [Bečejsko udruženje mladih](#)
- [Udruženje Užički centar za ljudska prava i demokratiju](#)
- [Fraktal](#)
- [Pakt- Podrinjski Anti Korupcijski Tim](#)
- [Udruženje Pirogos](#)

4. O Nama

Organizacija civilnog društva Partneri Srbija, osnovana 2008. godine, bavi se unapređenjem vladavine prava, prevencijom i alternativnim rešavanjem sukoba, razvojem demokratije i zaštitom ljudskih prava. Partneri Srbija sprovode projekte u oblasti vladavine prava, reforme pravnog sistema, medijacije, informacija od javnog značaja i zaštite podataka o ličnosti, pristupa pravdi, anti-diskriminacije i anti-korupcije. Partneri Srbija pružaju usluge medijacije, besplatne pravne pomoći, treninga, coaching-a, konsaltinga, kao i istraživanja, analitike i pisanja zakonodavnih predloga.

Pripremila: Kristina Kalajdžić